Gemeente Bergen op Zoom

RVB25-0003

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Integrale Verordening Sociaal Domein
Nummer voorstel	:	RVB25-0003
Datum voorstel	:	28-01-2025
Portefeuillehouder(s)	:	Dhr. J.G.P. van Aken
Contactpersoon	:	J.J. van Schaik
Afdeling	:	Maatschappelijke Ontwikkeling
Contactpersoon Email	:	j.j.vanschaik@bergenopzoom.nl
Programmanummer en -naam	:	2. Samen leven, samen doen

Voorstel:

De Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025 vast te stellen.

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☐	☑
Gevolgen voor de schuldenlast	☐	☑
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

Bekendmaking verloopt via de reguliere bekendmakingen op de website van de gemeente na vaststelling door de Gemeenteraad. Het raadsbesluit wordt gepubliceerd op www.officielebekendmakingen.nl.

Samenvatting:

In 2022 heeft de eerdere ‘Raadswerkgroep WMO verordening’ in haar ‘Aanbevelingen WMO Verordening 2022’ aanbevolen om op termijn te komen tot een omgekeerde verordening sociaal domein. In navolging hierop is in de begroting 2024 opgenomen dat er een omgekeerde verordening sociaal domein opgesteld zou worden. Samen met Stimulansz (het bureau achter het concept “omgekeerde toets” en “omgekeerde verordening”) is de afgelopen periode gewerkt aan deze nieuwe integrale (omgekeerde) verordening sociaal domein. Hierin zijn de

diverse bestaande verordeningen op het gebied van de Wmo, Jeugdzorg, Participatie en Leerlingenvervoer geïntegreerd in één verordening. Deze nieuwe verordening -waarin de regels uit diverse verordeningen binnen het sociaal domein zijn samengenomen- is in begrijpelijke taal geschreven, kijkt naar het effect voor de burger en biedt medewerkers een goede basis voor integraal werken. In Q4 2024 is de conceptversie via een raadsmededeling voorgelegd aan de gemeenteraad. Tevens is de conceptversie voorgelegd aan de diverse adviesraden. De feedback is vervolgens verwerkt in de definitieve versie. In deze definitieve versie is tevens de verhoging van de inkomensnorm voor de Individuele Inkomenstoeslag (IIT) van 100% en 105% meegenomen.

Bijlagen:

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
1	Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025	Bijgevoegd
2	Formeel advies Adviesraad Sociaal Domein	Bijgevoegd
3	Reactie college op formeel advies Adviesraad Sociaal Domein (U25-00073)	Bijgevoegd
4	Advies Stimulansz m.b.t. borging/ doorontwikkeling verordening	Bijgevoegd

Gemeente Bergen op Zoom

RVB25-0003

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	:	27-03-2025
Nummer	:	RVB25-0003
Onderwerp	:	Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

De Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025 vast te stellen.

Inleiding

In 2022 heeft de eerdere 'Raadswerkgroep WMO verordening' in haar 'Aanbevelingen WMO Verordening 2022' aanbevolen om op termijn te komen tot een omgekeerde verordening sociaal domein. Naast diverse aanbevelingen voor de uitvoering, kwam in dit advies naar voren dat er in een omgekeerde verordening aandacht moest zijn voor communicatie, begrijpelijke taal, integraal (samen)werken, samenhang van regelgeving en werken vanuit de hulpvraag van de inwoner (i.p.v. vanuit de wetten en regels).

In navolging hierop is in de begroting 2024 opgenomen dat we een omgekeerde verordening sociaal domein zullen opstellen. Het realiseren van deze integrale (omgekeerde) verordening is onderdeel geworden van het project dat gericht is op de transformatie van het sociaal domein.

<u>Proces</u>
De projectgroep die is opgericht voor het opstellen van de integrale verordening is eerst aan de slag gegaan met het opstellen van de uitgangspunten en leidende principes voor deze verordening. Deze uitgangspunten en leidende principes zijn eind 2023 besproken met de raadswerkgroep sociaal domein. Op 6 februari 2024 heeft het college ingestemd met deze uitgangspunten en kernwaarden en is de gemeenteraad hierover geïnformeerd.

In samenwerking met Stimulansz (het bureau achter het concept "omgekeerde toets" en "omgekeerde verordening") is vervolgens gewerkt aan het opstellen van de nieuwe integrale (omgekeerde) verordening sociaal domein voor de gemeente Bergen op Zoom. Hierin zijn de diverse bestaande verordeningen op het gebied van de Wmo, Jeugdzorg, Participatie en Leerlingenvervoer geïntegreerd in één verordening. Dit hebben we gedaan in nauwe samenwerking met de inhoudelijke specialisten van de diverse vakafdelingen.

Om voldoende draagvlak te realiseren voor deze nieuwe integrale verordening, is de conceptversie in december voorgelegd aan de gemeenteraad, de Adviesraad Sociaal Domein, de Jeugdraad en de Cliëntenraad ISD. Hieruit kwam naar voren dat men in algemene zin blij was met deze Integrale Verordening en dat zaken als communicatie, begrijpelijke taal, integraal (samen)werken, samenhang van regelgeving en werken vanuit de

hulpvraag van de cliënt goed naar voren komen in het stuk. Wel zijn er een aantal aandachtspunten meegegeven:

- Het taalgebruik wordt wat “ambtelijker” naar mate het stuk vordert.
  → Bij de realisatie van deze eerste versie van de Integrale Verordening SD was er weinig speelruimte m.b.t. de tekst van de verordeningen van de ISD. Met de ISD zijn afspraken gemaakt om hiernaar te kijken in de voorbereiding van de volgende versie.

- De verhouding tussen de weergave van de regels die betrekking hebben op het beleidsterrein van de ISD versus de beleidsterreinen Wmo en Jeugd is wat scheef.
  → Ook dit heeft te maken met de beperkte speelruimte die er was bij het opnemen van de bestaande regels uit de ISD verordeningen. Hierbij speelt tevens mee dat het bij wet zo geregeld is dat producten/ voorzieningen die een gemeente biedt op het gebied van sociale zekerheid expliciet beschreven dienen te worden in de verordening, waar dit voor Wmo en Jeugd niet het geval is (daar is het gebruikelijk om dit in de beleidsregels uit te werken).
- Het verzoek om te bekijken of het “vergisrecht” verwerkt kan worden in deze verordening.
  → Het wetsvoorstel m.b.t. het vergisrecht wordt naar verwachting begin 2025 in de Tweede Kamer behandeld. Vooruitlopend hierop zijn de ‘Beleidsregels bestuurlijke boete Pw, IOAW en IOAZ’ opgesteld, waarin het uitgangspunt is opgenomen de gemeente in gesprek gaat met de inwoner voordat een bestuurlijke sanctie wordt opgelegd en dat een onbedoelde of onbewuste fout inwoners niet diep in de problemen brengt. Dit hebben we nu ook benoemd in de verordening (onder 9.6.2. lid 2). Als het vergisrecht eenmaal in de wet verankerd is kunnen we voor de volgende versie van deze verordening bekijken of er aanvullende zaken in de verordening opgenomen dienen te worden.
  → In de leidende principes (H1) van de verordening is het idee achter het vergisrecht al benoemd in het principe over verantwoord vertrouwen.

- Het verzoek om stil te staan bij de borging van deze nieuwe verordening in de organisatie.
  → Deze integrale verordening is bedoeld als katalysator voor het integraal werken en het werken vanuit de principes van de omgekeerde toets. Hiervoor is het nodig dat de medewerkers die met deze verordening moeten gaan werken goed worden meegenomen in het hoe, wat en waarom van deze verordening. Stimulansz heeft op ons verzoek een advies opgesteld waarin zij verder ingaan op wat zij - vanuit hun ervaring met de gemeente Bergen op Zoom en bij andere gemeenten - denken dat nodig is om deze verordening goed te laten landen en echt van toegevoegde waarde te laten zijn (zie bijlage). Aan dit advies zullen wij opvolging geven. Het zorgdragen voor een goede borging van deze verordening in de organisatie is ook al opgenomen in de Uitvoeringsagenda Sociaal Domein en in de Dienstverleningsovereenkomst met de ISD.

Naast de aandachtspunten die vanuit de gemeenteraad en adviesraden zijn ingebracht, is er in de periode tussen de conceptversie en de definitieve versie van deze verordening ook nog aandacht besteed aan:

- De nieuw uitgebrachte Modelverordening Jeugd van de VNG.
  → Deze hebben we ter controle naast onze integrale verordening gehouden. Op basis hiervan zijn een paar kleine aanvullingen gedaan. Het gaat hierbij niet om inhoudelijke wijzigingen maar om aanscherpingen m.b.t. bijvoorbeeld de beschrijving van 'eigen kracht'.

- De verhoging van de inkomensnorm voor de Individuele Inkomenstoeslag (IIT) van 100% naar 105% van de geldende bijstandsnorm.
  → Jarenlang zijn inwoners die een Wajong-uitkering ontvangen die gelijk is aan de bijstandsnorm in aanmerking gekomen voor de IIT op het moment dat zij voldeden aan alle voorwaarden (laag inkomen, geen zicht op inkomensverbetering etc.). De hoogte van de Wajong-uitkering is de afgelopen periode echter harder gestegen dan de hoogte van de bijstandsuitkering, waardoor een groep inwoners die eerst in aanmerking kwam voor de IIT deze nu niet meer ontvangt (hun inkomen is nu iets hoger dan 100% van de geldende inkomensnorm, waardoor niet meer aan de voorwaarde wordt voldaan om in aanmerking te komen voor de IIT). Gezien de voorwaarde "geen of heel weinig kans om de inkomenspositie te verbeteren" is de IIT wel degelijk bedoeld voor inwoners die een Wajong-uitkering ontvangen. Het dagelijks bestuur van de ISD heeft daarom besloten om de inkomensnorm te verhogen van 100% naar 105%. Deze wijziging is direct verwerkt in deze integrale verordening zodat deze niet eerst apart vastgesteld hoeft te worden.

De aangepaste (definitieve) versie van deze verordening is nogmaals ter kennisname gedeeld met de adviesraden. De Adviesraad Sociaal Domein heeft op basis hiervan nog een formeel advies opgesteld voor het college (zie bijlagen voor advies en reactie college).

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

Met deze nieuwe integrale verordening sociaal domein beogen we het integraal werken en het werken vanuit de hulpvraag van de inwoner te stimuleren. Dit is een belangrijk aspect in de grotere transformatie van het sociaal domein, waarbij we de beweging willen maken naar het centraal stellen van de inwoner en zijn/haar hulpvraag.

Uitwerking voorstel

Deze verordening is in opbouw en indeling anders dan we gewend zijn. Niet de wetten en de regels zijn leidend in deze verordening, maar de hulpvraag van de inwoner. De verordening is in begrijpelijke taal geschreven en biedt medewerkers een goede basis voor integraal werken.

Consequenties van het voorstel

Met deze eerste versie van de integrale (omgekeerde) verordening sociaal domein zetten we een belangrijke stap als het gaat om het stimuleren van integraal werken en het werken vanuit de hulpvraag van de inwoner. Het is echter belangrijk om te beseffen dat deze verordening slechts één stukje is van de totale transformatiepuzzel. Er zijn momenteel veel (grote en kleine) ontwikkelingen gaande in het sociaal domein welke op termijn ook zullen landen in deze verordening, maar die nu nog niet voldoende zijn uitgekristalliseerd of uitgewerkt zijn om te verwerken in deze versie. Daarnaast moest deze eerste versie van de integrale

verordening beleidsarm opgesteld worden en willen we de ruimte behouden om in een volgende versie aan te kunnen sluiten bij de Uitvoeringsagenda Sociaal Domein. Deze nieuwe verordening en de uitvoering ervan is dus met nadruk een groeiproces en deze versie is een eerste stap daarin.

Het ophogen van de inkomensnorm voor de IIT van 100% naar 105% heeft geen financiële consequenties binnen het huidige budget. Volgens de gegevens van het CBS hebben circa 500 huishoudens een inkomen tussen de 100% en 105% in Bergen op Zoom. Veel van deze huishoudens komen echter niet in aanmerking voor een IIT, omdat ze niet aan alle voorwaarden voldoen. Degenen die door de verhoging van de inkomensgrens wel weer in aanmerking komen voor de IIT ontvingen de IIT veelal in de voorafgaande jaren ook, waardoor er geen nieuwe doelgroep wordt aangeboord en er geen extra gelden nodig zijn (zij werden voorheen ook betaald vanuit de huidige gelden).

Duurzaamheid

Door integraal te werken en de hulpvraag van de inwoner als uitgangspunt te nemen wordt er toegewerkt naar het vinden van de best passende duurzame oplossing voor de inwoner.

Risico paragraaf

Geïdentificeerde risico's

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten		X		
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak		X		
3. Imago gemeente		X		
4. Algemene en externe omgeving		X		
5. Veiligheid		X		
6. Financiën		X		
7. Juridisch		X		
8. Planning		X		
9. Kwaliteit uitvoering		X		
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners		X		

Beheersmaatregelen risico's hoog

	Risico	Effect	Beheersmaatregel	Verantwoordelijke

Alternatieven

De Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025 niet vast te stellen en de bestaande separate verordeningen te behouden. Hiermee wordt echter ingegaan tegen het eerder uitgebrachte advies van de 'Raadswerkgroep WMO verordening'.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

J. Perfors

De burgemeester,

drs. M. Mulder MSc.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB25-0003

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 28 januari 2025, nr. RVB25-0003;

gelet op
- artikel 147 van de Gemeentewet;
- de artikelen 2.1.3, 2.1.4, eerste, tweede, derde en zesde lid, 2.1.4.a, eerste en zesde lid, 2.1.4b, tweede lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.6, 2.3.6, vierde lid, en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015;
- de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 en 8.1.1, lid 3 van de Jeugdwet en artikel 8 bm lid 4 van de Regeling Jeugdwet van december 2015;
- de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs;
- artikel 8, lid 1, sub b, en lid 2, artikel 8a, lid 1, sub a t/m e, en lid 2, artikel 8b, artikel 9, lid 1, sub c, artikel 10b, lid 5 en lid 7 en artikel 36 van de Participatiewet;
- artikel 35, lid 1, sub a t/m e en artikel 37, lid 1, sub f van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- artikel 35, lid 1, sub a t/m e van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers gewezen zelfstandigen;
- artikel 13 tot en met 17, 22, 23 en 26 van de Wet inburgering 2021.

overwegende dat
de ‘Raadswerkgroep WMO verordening’ in haar rapport ‘Aanbevelingen WMO Verordening 2022’ de aanbeveling heeft gedaan om te komen tot een integrale (omgekeerde) verordening sociaal domein, waarin er aandacht moet zijn voor:
- communicatie en begrijpelijke taal;
- integraal (samen)werken;
- samenhang van regelgeving;
- werken vanuit de hulpvraag van de inwoner (i.p.v. vanuit de wetten en regels).

BESLUIT:

De Integrale Verordening Sociaal Domein Bergen op Zoom 2025 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 maart 2025

De griffier,	De voorzitter,
drs. E.P.M. van der Meer	drs. M. Mulder MSc.